

कानूनी संग्रहहरूलाई अद्यावधिक गर्ने र वेवसाइटमा प्रकाशन गर्ने
सम्बन्धी कार्यविधि, २०७०

(२०७३/८/२६ को आयोगको बैठकले स्वीकृत गरेको
तेस्रो संशोधन समेत मिलाइएको)

नेपाल कानून आयोग

अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, नयाँ बानेश्वर, काठमाण्डौं

कानूनी संग्रहहरूलाई अद्यावधिक गर्ने र वेवसाइटमा प्रकाशन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७०

कानूनी संग्रहको रूपमा नेपाल कानून र नेपाल कानून सम्बन्धी लिखतहरूलाई आयोगको वेवसाइटमा प्रकाशन गर्न र ती कानूनी संग्रहहरूलाई अद्यावधिक गरी नियमित, व्यवस्थित र पहुँचयोग्य बनाउन त्यसको विश्वसनीयता समेतमा अभिवृद्धि गर्न वाञ्छनीय भएकोले आयोगले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम “कानूनी संग्रहहरूलाई अद्यावधिक गर्ने र वेवसाइटमा प्रकाशन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७०” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “आयोग” भन्नाले नेपाल कानून आयोग सम्झनु पर्छ ।

(ख) “वेवसाइट” भन्नाले नेपाल कानून आयोगको वेवसाइट www.lawcommission.gov.np सम्झनु पर्छ ।

(ग) “अद्यावधिक गर्ने कार्य” भन्नाले आयोगको वेवसाइटमा प्रकाशन गरिने नेपाल कानून सम्बन्धी प्रचलित तथा ऐतिहासिक सामग्रीहरूलाई विद्युतीय स्वरूपमा तयार गरी आयोगको वेवसाइटमा समावेश गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले त्यसरी समावेश गर्नु अगाडी गरिने अनुवाद, परीक्षण, टाइप, प्रुफ रिडिङ र स्वीकृत गर्ने लगायतका काम कारवाहीलाई समेत जनाउनेछ ।

३. **नेपाल कानूनको विद्युतीय प्रकाशन गर्ने :** (१) आयोगले प्रचलित तथा हाल प्रचलनमा नरहेका नेपाल कानून र कानून सम्बन्धी अन्य महत्वपूर्ण ऐतिहासिक दस्तावेजहरूलाई वेवसाइटमा प्रकाशन गर्न सक्नेछ ।

(२) यसरी प्रकाशन गर्नु अघि उपरोक्त सामग्रीको स्रोत, आधिकारिकता र प्रकाशन गर्नु पर्ने अवस्था र कारण समेत परीक्षण गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम कुनै खास सामग्रीहरू प्रकाशन योग्य भए नभएको वा ती सामग्रीहरूको स्रोत, आधिकारिकता र प्रकाशन गर्नु पर्ने अवस्थाको निर्धारण गर्न आयोगले समय समयमा आयोगको कुनै पदाधिकारी वा आयोगको अधिकृत कर्मचारीको संयोजकत्वमा कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम सामग्रीको परीक्षण गरे पश्चात कार्यदलले गरेको सिफारिशको आधारमा आयोगले प्रकाशन सम्बन्धी निर्णय गर्नेछ ।

४. वेबसाइटमा प्रकाशन गरिने सामग्रीहरू : (१) आयोगले नेपाल कानून र कानून सम्बन्धी सामग्रीहरू नेपाली तथा अंग्रेजी भाषामा आफ्नो वेबसाइटमा प्रकाशन गर्नेछ ।

(२) आयोगले देहाय बमोजिमका सामग्रीहरू नेपाली भाषामा प्रकाशन गर्नेछ :-

- (क) प्रचलित संविधान, ऐन, नियम, विनियम, ऐन अन्तर्गत बनेका निर्देशिका वा कार्यविधि र गठन आदेशहरू,
- (ख) हाल प्रचलनमा नरहेका वा खारेज भैसकेका संविधान, ऐन र नियमहरू,
- (ग) द्विपक्षीय, क्षेत्रीय तथा बहुपक्षीय सन्धि सम्झौता,
- (घ) नेपाल सरकारका विभिन्न प्रचलित क्षेत्रगत नीतिहरू,
- (ङ) आयोगले तयार गरेको मस्यौदा विधेयकहरू तथा व्यवस्थापिका-संसद समक्ष पेश भएका विधेयकहरू,
- (च) कानून सम्बन्धी विभिन्न महत्वपूर्ण ऐतिहासिक लिखतहरू,
- (छ) संविधान, ऐन, नियममा भएका संशोधन सम्बन्धी व्यवस्थाहरू ।

(३) आयोगले देहाय बमोजिमका सामग्रीहरू अंग्रेजी भाषामा प्रकाशन गर्नेछ :-

- (क) प्रचलित संविधान, ऐन, नियम, विनियम, र प्रचलित ऐन अन्तर्गत बनेका निर्देशिका वा कार्यविधिको अंग्रेजी अनुवाद,
- (ख) नेपाल पक्ष भएका द्विपक्षीय, क्षेत्रीय तथा बहुपक्षीय सन्धी सम्झौताहरू,
- (ग) नेपाल सरकारका विभिन्न प्रचलित क्षेत्रगत नीतिहरू,
- (घ) कानून सम्बन्धी विभिन्न महत्वपूर्ण ऐतिहासिक दस्तावेजहरू ।

(४) उपदफा (२) वा (३) बमोजिमका नेपाली वा अंग्रेजी भाषामा प्रकाशन गरिने सामग्रीहरू आवश्यकता अनुसार दफा ५ बमोजिम आयोगले अनुवाद गराई प्रकाशन गर्नेछ ।

५. सामग्रीको अनुवाद तथा प्राथमिकता निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्था : (१) नेपालीबाट अंग्रेजी भाषामा वा अंग्रेजी भाषाबाट नेपाली भाषामा अनुवाद गर्नुपर्ने विभिन्न नेपाल कानून र कानून सम्बन्धी लिखतहरूको सूची र प्राथमिकताको निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) आयोगले हरेका आर्थिक वर्षमा अनुवाद गर्नु पर्ने वा अधिल्लो आर्थिक वर्षमा अनुवाद गर्न बाँकी रहेका कानूनी दस्तावेजहरूको सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) अनुवादका लागि उपरोक्त बमोजिम तयार गर्दा अधिल्लो आर्थिक वर्षमा अनुवाद गर्न बाँकी सूचीमा रहेका कानून वा कानूनी दस्तावेजहरूलाई सामान्यतया प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

(२)^Y उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै पनि कानून वा कानूनी लिखतको अनुवाद तत्काल गर्नुपर्ने देखिएमा आयोगले त्यस्तो कानून वा कानूनी लिखतको अनुवाद गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

६. अनुवादकको योग्यता : (१) कानूनमा स्नातक गरी निजामती सेवाको राजपत्राङ्कित अधिकृतको रूपमा कार्यरत वा नेपाल नोटरी पब्लिक परिषदबाट कानूनी लिखत अनुवाद सम्बन्धी इजाजत पत्र प्राप्त व्यक्ति मात्र अनुवादका लागि योग्य हुनेछन् ।

(२) अनुवाद सम्बन्धी काम गराउदा अनुवादकको कानून अनुवाद सम्बन्धी पूर्व अनुभव, आयोगले अनुवादकलाई पहिले दिएको कामको गुणस्तर र समयमा कार्य सम्पन्न गरे नगरेको समेतका कुराहरूलाई विचार गरी अनुवादको काम दिन सक्नेछ ।

७. अनुवाद गराउँदा विचार गर्नुपर्ने कुराहरू : आयोगले अनुवाद गराउँदा देहायका कुरामा विचार गर्नेछ:-

- (क) अनुवाद प्रयोजनका लागि आयोगले दक्ष अनुवादकहरूको सूची तयार गर्नेछ । यस्तो सूची आयोगले समय समयमा अद्यावधिक गर्नेछ । सूचीकृत अनुवादकहरू मध्येबाट इच्छुक अनुवादकलाई समानुपातिक रूपमा अनुवाद सम्बन्धी काममा लगाउन सकिनेछ ।

^Y दोस्रो संशोधन द्वारा थप

- (ख) अनुवाद गराउनु पर्ने कानूनहरुको सूची, अनुवाद सम्बन्धी कामको प्राथमिकता, कार्यबोझ र सो कार्यको लागि विनियोजित रकमको परिधिभित्र रही आयोगले अनुवाद सम्बन्धी कामको विधि र प्रक्रिया निर्धारण गर्नेछ ।
- (ग) प्राथमिकता, कार्यबोझ र तत्काल प्रकाशन गर्नु पर्ने आवश्यकताका आधारमा आयोगले कुनै अनुवादको कार्य गर्न प्रतिस्पर्धा वा वार्ताको माध्यमबाट योग्य अनुवादकको चयन गर्न सक्नेछ ।
- (घ) यसरी अनुवादक चयन गर्दा अनुवाद सम्पन्न गर्न सक्ने समयावधिलाई मुख्य आधार मान्नु पर्नेछ ।
- (ङ) अनुवाद सम्बन्धी काम गराउँदा आयोगका सचिव वा निजले तोकेको अधिकृतबाट भएको निर्णय बमोजिम आयोगले कामको बाँडफाँड गरी काम गराउन सक्नेछ ।
- (च) अनुवादकले पेश गरेको अनुवादित कागजात अनुवाद सम्बन्धित विज्ञले परीक्षण गरी प्रमाणित गरी सकेपश्चात मात्र वेवसाइटमा प्रकाशित गरिनेछ ।
- (छ) अनुवादित कागजात वेवसाइटमा अपलोड भैसकेपछि मात्र अपलोड भएको प्रमाणित गरिनेछ र सोही आधारमा अनुवादक तथा परीक्षकलाई पारिश्रमिक भुक्तानी गरिनेछ ।

८. **अनुवादको परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था** : दफा ७ को खण्ड (च) उल्लेख भए बमोजिम अनुवाद भएको कागजातको परीक्षण सम्बन्धी कार्य गराउँदा देहाय बमोजिम गर्नुपर्नेछ :-

- (क) आयागले अनुवाद गराएका कागजातहरु आयोगको वेवसाइटमा अपलोड गर्नु अघि उक्त अनुवादलाई अनुवाद सम्बन्धी विज्ञबाट परीक्षण गराउनु पर्नेछ ।
- (ख) खण्ड (क) बमोजिम परीक्षण गराउने प्रयोजनको लागि आयोगले अनुवाद सम्बन्धी परिक्षक रुपमा काम गर्न इच्छुक विज्ञहरुको सूची तयार गर्नेछ ।
- (ग) दफा १ बमोजिम अनुवादकले पेश गरेको अनुवादित कागजात परीक्षणको लागि खण्ड (ख) बमोजिम सूचीकृत विज्ञहरुमध्ये कुनै विज्ञहरुमध्ये कुनै विज्ञलाई दिन सक्नेछ ।

- (घ) आफूलाई प्राप्त भएको अनुवादमा देखिएका त्रुटी र गल्तीहरू सच्याई सुधारका लागि आवश्यक सुझाव सहित उपलब्ध गराउनु विज्ञको दायित्व हुनेछ ।
- (ङ) विज्ञको सुझाव सहित प्राप्त अनुवादित कागजात आयोगले पुनः अनुवादकलाई दिनेछ र अनुवादकले विज्ञको सुझाव अनुसार पूर्व अनुवादकलाई सुधार गरी पेश गर्नुपर्नेछ । त्यसरी पेश गरेको अनुवादित कागजात पुनः विज्ञ समक्ष पेश गरिनेछ र आयोगलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यस्तो सुझाव उपलब्ध गराउनु निजको कर्तव्य हुनेछ ।
- (छ) परीक्षकको सुझावमा अनुवादमा अत्यधिक त्रुटी गर्ने अनुवादकलाई आयोगले सूचीबाट हटाउने सम्बन्धमा विचार गर्न सक्नेछ ।

९. **अनुवाद बापतको पारिश्रमिक सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) नेपाल कानून अनुवाद गरे बापत आयोगले निर्धारण गरेको ढाँचामा कायम हुन आउने पेज बराबर प्रति पेज रु ५०० १- (अक्षररूपी पाँच सय रुपैयाँ) का दरले पारिश्रमिक दिइनेछ । यस्तो पारिश्रमिकको दररेट आयोगले मूल्याङ्कन बमोजीम समय सापेक्ष वृद्धि गर्न सक्नेछ ।

(२) अनुवाद परीक्षण गरे बापत विज्ञलाई प्रति पेज रु २५० १- (अक्षररूपी दुई सय पचास रुपैयाँ) का दरले पारिश्रमिक दिइनेछ ।

१०. **वेवसाइटमा प्रकाशन गरिने सामग्रीको टाइप र रुजी सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) वेवसाइटमा प्रकाशन गरिने नेपाली वा अंग्रेजी भाषाको टाइप गराउँदा आयोगले आयोगको कुनै कर्मचारी वा अन्य व्यक्तिलाई देहाय बमोजीम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउनेछ :

(क) नेपाली भाषाको सामग्री टाइप गरे बापत प्रति पेज	रु ४६ १-
(ख) अंग्रेजी भाषाको सामग्री टाइप गरे बापत प्रति पेज	रु ३४.५०१-
(ग) प्रुफ रिडिङ (रुजू) गरे बापत प्रति पेज	रु २३१-
(घ) अपलोड (प्रकाशन) गरे बापत प्रति पेज	रु ११.५०१-

(२) प्रुफ रिडिङ वा रुजू गर्ने सम्पादनकर्ताले प्रमाणित गरिसके पश्चात मात्र उपरोक्त सामग्री वेवसाइटमा अपलोड गरिनेछ ।

११. **वेवसाइटमा प्रकाशन (अपलोड) गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था :** नेपाली वा अंग्रेजी भाषामा तयार भएको कुनै सामग्री वेवसाइटमा अपलोड गर्नु अघि आयोगको सचिव वा निजले

तोकेको अधिकृतबाट स्वीकृत भएपश्चात मात्र वेवसाइटमा अपलोड वा प्रकाशन गरिनेछ ।

१२. **वेवसाइट व्यवस्थापन समिति:** (१) आयोगको वेवसाइटको व्यवस्थापनलाई अद्यावधिक र दुरुस्त बनाइ राख्ने प्रयोजनको लागि आयोगले एक वेवसाइट व्यवस्थापन समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

Σ(१क) उपदफा (१) बमोजिमको वेवसाइट व्यवस्थापन समितिमा देहाय

बमोजिमका सदस्यहरु रहनेछन् :-

(क) सचिव, नेपाल कानून आयोग	-संयोजक
(ख) सह सचिव, नेपाल कानून आयोग	-सदस्य
(ग) उप सचिव, नेपाल कानून आयोग (तर्जुमा हेर्ने)	-सदस्य
(घ) उप सचिव, कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	-सदस्य
(ङ) उप सचिव, नेपाल कानून आयोग (प्रशासन हेर्ने)	-सदस्य-सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिम समितिले वेवसाइटमा सामाग्रीहरुलाई व्यवस्थित गरी उक्त सामाग्रीहरुलाई अद्यावधिक र त्रुटिरहित बनाउने सम्बन्धमा आवश्यक सुझाव, सल्लाह, सहयोग र समन्वयको कार्य गर्नेछ ।

Π(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले कुनै कानून नेपाल राजपत्रमा सुचना प्रकाशन भएको मितिले नयाँ कानूनको हकमा सात दिनभित्र र संसोधित कानूनको हकमा समान्यता पन्ध्र दिनभित्र वेवसाइटमा अद्यावधिक गराईसक्नुपर्नेछ ।

१३. **प्रकाशन सम्बन्धमा आयोगले निर्णय गर्न सक्ने:** (१) यस कार्यविधिमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि वेवसाइटमा प्रकाशन गर्न उपयुक्त छ भन्ने लागेमा आयोगले त्यस्तो दस्तावेज वा सामाग्री आयोगको वेवसाइटमा प्रकाशन गर्ने निर्णय गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निर्णय भएको यथाशिघ्र त्यस्तो सामाग्री तयार गरी आयोगको वेवसाइटमा प्रकाशित गरिनेछ ।

Σ तेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

Π दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।